СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 143. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 21 червня 1935. — VOL. XLIII. No. 143. Jersey City, N. J., Friday, June 21, 1935. THREE CENTS

ФЕДЕРАЛЬНА ПЕНСІЯ СТАРИМ

ДОПОМОГА НЕЩАСНИМ.

ВАШИНГТОН. — Найбільша програма суспільної забезпеки в історії людства перейшла в середу (19 червня) у федеральному сенаті 76 голосами проти 6. Є це забезпечення на старість, на випадок нужди і каліцтва. Перша частина закону приймає засаду виплати пенсії для кождого, хто покінчив 65 літ життя. Законодавці передбачають, що пенсійна система обійме 25,000 голов і забезпечить їм від 15 до 85 дол. місячно. Без огляду на вік дістануть пенсію сліпі. Крім цього дістануть допомогу матері і їх нещасні окалічілі і бідні нелітні діти.

Видаток з федерального скарбу на ці пенсії буде кілька мілйонів більший ніж дотеперішний кошт утримання федеральної адміністрації. Річно треба буде придбати з податків 4 до 5 міліярдів („біліонів") долярів. Пенсії почнуть виплачувати від 1942 року, а тимчасом треба буде підготовити ввесь потрібний апарат та придбати фонди.

Для створення пенсійного фонду федеральний уряд уже від найближчого місяця буде відкладати для кожного робітника і властника підприємства по 15 дол., але під умовою, що таку саму суму дадуть від себе стейти. Вже на рік 1936 ухвалено дати з федеральної каси 50,000,000 дол. До пенсійного фонду по рівній частині будуть доплачувати робітники і підприємці. Від 1937 року підприємці будуть платити пів процента від платні, яку вони дають робітникам. Опісля ця плата буде збільшатися аж до 1948 року, коли буде виносити 3%. Таку саму доплату дадуть і робітники, але її будуть стягати підприємці при виплаті заробітків.

В подібний спосіб буде створений фонд для заобезпечення на випадок безробіття і нужди. В 1937 році федеральний уряд наложить податок на підприємців у висоті 1% від робітничих платень, а він дійде до 3%, у 1939 р. Зате робітники не будуть платити нічого на цей фонд. Від цього обезпечення виняті будуть фармери, хвилеві робітники, федеральні та стейтові урядові і ще деякі інтелектуальні робітники.

Цей законопроєкт перейшов уже був давніше в палаті послів, але тому, що сенат додав кілька поправок, мусить іще відбутися конференція між обома палатами для осягнення однодушности.

РУЗВЕЛТОВА ПРОГРАМА ДЛЯ РОЗПОДІЛУ МАЄТКІВ.

ВАШИНГТОН. — Зовсім несподівано прислав през. Рузвелт своє відручне письмо конгресови з домаганням наложити нові податки на великі маєтки. Він домагається: наложення податків на записи в заповітах окремо від податків, наложених на цілу спадщину; підвищення податків від особистих доходів мілйонерів, що мають річно понад один мілйон доходу. Висоту таких податків має придумати конгрес. Третій податок буде наложений на зиски корпорацій. Це буде лише поправка дотеперішнього подібного податку. Предложення Рузвелта викликало великий шум серед фінансових кругів.

КОНГРЕС ПРИНЯВ ВАГНЕРІВ ЗАКОНОПРОЄКТ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕКИ ПРАВ РОБІТНИКІВ.

ВАШИНГТОН. — Палата послів приняла законопроєкт Вагнера в справі забезпечення робітникам права спільного домагання робітників до підприємців для поправи своєї долі 127 голосами проти 87. Цей законопроєкт був уже принятий сенатом, але палата послів поробила деякі зміни, тому треба буде ще окремої конференції обох палат конгресу. Це право для робітників було обняте загальним законом про Відбудову Добробуту Краю („НАЙРА"), але його уневажнив найвищий суд разом із цілим актом. Віліям Грін, президент Американської Федерації Праці, назвав законопроєкт „Великою Хартією Праці в Злучених Державах".

АМЕРИКАНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ЗА НЕДОПУСКАННЯ КОМУНІСТІВ ДО ЮНІЙ.

НЮ ЙОРК. — Американська Федерація Праці проголосила вчора через свого віцепрезидента, Метю Волла, рішення про недопускання комуністів у члени юній. Комуністи називають це рішення „виповідженням війни" з боку Федерації Праці. Рішення було висідом десять-літнього хаосу, який вносили комуністи в зорганізовані лави американського робітництва. Федерація грозить, що на випадок дальшого принимання комуністів у члени юній юнії стратять чартер Федерації, а це значить не лише втрату чинної допомоги Федерації, але й рішучої боротьби Федерації проти евентуальних комуністичних організацій. Притокою до видання такого рішення була резолюція, принята на контенції міжнародньої організації кушнірів у Торонті, щоб створити один фронт разом із Промисловою Юнією Кушнірів, яка є під котролею комуніста Бен Голда. Федерація боїться внутрішнього верхівництва комуністів у юніях. До кушнірської юнії належать багато українських робітників, тому події в цій ділянці праці інтересують цілу українську громаду.

ПОРОЗУМІННЯ МІЖ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТА ОМНІБУСОВИМ ПІДПРИЄМСТВОМ.

НЮ ЙОРК. — Звісна в цілій Америці корпорація Грейгавнд, що перевозить подорожніх майже у всіх стейтах і суперничить із залізничими підприємствами, порозумілася із залізничою лінією Ню Йорк Сентрал для доповнення подорожнього руху. Там, де йдуть льокальні потяги залізниці, заступлять їх омнібусами. Навіть льокальні потяги на головних лініях будуть скасовані, а на їх місце у відповідному часі будуть іти омнібуси, наскільки це покажеться економічним. В околиці міста Ню Йорку останеться по давньому з огляду на великий рух, але в інших місцевостях у східніх стейтах буде це дуже практичне й економічне. В місті Ню Йорку навіть велику залізничу стацію Гренд Сентрал пристосовлять для вжитку омнібусів. Дотепер мала лінія Грейгавнд подібне порозуміння з залізничими лініями, що оперують на просторі між Сейнт Луїз, Шікаґо й Ню Йорком.

НА протязі кількох останніх днів відділи прислали велике число грамот до виміни. Тимсамим число членів старого роду обезпечення зменшується з кожним днем, так, що вже тепер можна ствердити, що з кінцем червня малохто останеться в старім роді обезпечення. Отже припильнуйте, щоб ви часом не осталися в тім старім роді обезпечення!

12 РАДНИХ ОБВИНУВАЧЕНИХ У ХАБАРНИЦТВІ.

Перед окружним судом у Самборі на виїздовій сесії в Дрогобичі відбувається розправа за хабарництво. Нафтова фірма „Тернафта" в Австрії старалася виарендувати нафтові поля в Модричі (Дрогобиччина). Громада не хотіла виарендувати, бо фірма давала некорисні умови. „Тернафта" порозумілася з радним Модрича Самуелем Тілеманом. Щоб підкупити радних, поручили модрицькому шинкареви, щоб місцевим радним давав безплатно пити. Крім того в кількох адвокатів зложили більші суми грошей, які виплачували після підписання контракту виарендування нафтових піль ріжним „посередникам". Підкупство зробило своє, бо модрицька громадська рада згодилася нараз на умову з „Тернафтою". Все було в порядку, та коли один радний довідався, що інший дістав більше грошей, повідомив про все прокуратора. Прокуратор обвинуватив за хабарництво 14 осіб, у цьому 12 радних громади Модрич, між ними заступника війта Івана Коцка та громадського писаря Івана Магуру.

УРЯД В ОТТАВІ ПОПРАВЛЯЄ КРИМІНАЛЬНИЙ ЗАКОН.

Уряд Бенета взявся вставляти зуби кримінальному законови, щоб він відповідав припорученням, пороблених королівською комісією для розслідження розходження цін. Поправки до кримінального закона дав міністер справедливости, Ю. Готрі. Його поправки включають кари за ложні оголошення (реклами), нехтування закона про мінімальну платню, нехтування постанов про години праці, давання тайних опустів. За ложні оголошення грозить кара $200, або 6 місяців тюрми.

І ЦЕ ЗДОБУТОК ДЛЯ НАС.

До англійської поезії „Сонг оф Спрінг", що написав наш канадійський поет Ів. Данильчук, Джордж С. Палмер уложив музику. Цю пісню вже кілька разів співали на радіостації, а фірма „Пітер Дерек" в Англії випускає її в світ. Замітне, що нашому поетови признали мале винагородження як „роялті" за кожний примірник.

ЗАБОРОНА ГРАТИ В КАРТИ В ПУБЛИЧНИХ ЛЬОКАЛЯХ.

У Румунії вийшов закон, що забороняє будьяку гру в карти по каварнях і подібних публичних льокалях. На грання в карти треба окремого дозволу. Такси за такі дозволи дуже великі. Дістати можуть їх лиш дуже багаті клюби. Українці не матимуть спромоги добитися до такого дорогого дозволу. І це добре так. Доходи з тих такс ітимуть на потреби міністерства здоровля.

ТРАГІЧНА ПРИГОДА АДВОКАТА.

Один визначний адвокат з Познаня приїхав до Варшави на розправу в найвищому суді і замешкав в Американському готелі при вул. Хмельний. На вулиці він познайомився з двома молодими жінками, які запросив до себе. Над раном готелева служба почула зойки в його кімнаті. Увійшовши до середини, знайшла адвоката на підлозі серед крови. Був страшенно побитий і покалічений на цілому тілі. Показалося, що його принагідні знайомі побили його, ограбили і втекли. Адвокат затаїв спершу справу і пішов на розправу до суду, оповідаючи, що впав жертвою самохідної пригоди в дорозі з Познаня до Варшави. Тимчасом довідалася про все поліція й арештувала обі бандитки.

ПІДПРИЄМЧИВА ДІВЧИНА.

Англійська преса повідомляє, що з Гемшіру (південна Англія) вибирається на північний бігун 22-літня дівчина на полювання на медведі. Товаришить їй брат і наречений. Вони зробили вже контракт з фірмою, що торгує шкірами і товщами. З Англії вони пливуть моторовим човном, опісля хотять іти по ледах. Дівчина не хоче зрадити свого названня ані місця походження.

КАТАСТРОФА НА ПЕРЕГОНАХ.

Жахлива катастрофа склалася підчас мотоциклевих перегонів у Чорній Струзі під Варшавою. Два мотоциклісти, їдучи зі швидкістю 150 км., вїхали між юрбу публики. Жертвою катастрофи впали 5 осіб, які в тяжкому стані перевезено до шпиталю, де одна з них померла. Крім того згинув на місці катастрофи мотоциклист Януш Неміевський.

УКРАЇНСЬКІ БОГОСЛУЖЕННЯ НА ВОЛИНІ.

За даними волинської православної консисторії волинська дієцезія має тепер 680 парохій та їх філій. У цьому числі богослуження зукраїнізовано в 54 парохіях, а саме в повітах ковельському і луцькому по 15, в рівенському 6, в дубенському й володимирському по 4, в кремінецькому 3, у здолбунівському, горохівському і костопільському по 2, в любильському 1.

НЕ КІНСЬКА ШЕРСТЬ, А СТАЛЬ НА СМИЧКУ.

Скрипач Губерман вже від довшого часу вживає сталевих дротів на смичку замісць кінської шерсти. Він думає, що так виходить ясніший і чистіший тон. Але в тім є й небезпека, що сталь скорше зужиє струни й вони можуть легко тріснути на самім концерті.

СТАТУЇ З РИЖОВИХ ЗЕРЕН.

Цими днями один англійський антиквар рішив продати свою торговлю. Коли складали її інвентар, знайшли в пивницях десять пилом припалих постатей людської величини. Як їх обчистили від пороху, виявилося, що всі ці статуї зліплені з рижових зерен і мають велику вартість як памятники японського мистецтва 16 й 17 століття. Ці статуї перед 40 літами антиквареви в комісійний продаж іще перед кількома десятками літ. А.тому, що не було на них цікавих покупців, він зніс їх до пивниці.

МУДРА ЗАБОРОНА.

Католицький священик Йосиф Сун, парох з Ню Сутгат в Англії, оголосив своїм парохіянам, що не буде допускати до причастя жінок з мальованими губами. Наслідок є такий, що від того часу не видати більше в церкві жінок з мальованими устами.

РОДИНА ЗГОРІЛА ЖИВЦЕМ.

В селі Сехневичах, пов. Пружани на Поліссі, вибухла в домі Ол. Олексюка пожежа. Про ратунок не було бесіди, бо сталося це в ночі. Заки люди стямилися, хата завалилася. Аж за кілька годин добули зпід звалища спалені трупи господаря, його жінки і 6-літньої донечки. Пожежа заскочила їх у сні.

ПОЛЬЩА БЕРЕТЬСЯ РОЗБУДОВУВАТИ ВОЄННУ ФЛЬОТУ

ВАРШАВА (Польща). — Не тільки урядові польські кола, але й уся польська преса занепокоєні договором, заключеним між Великою Британією і Німеччиною в справі німецького зброєння на морі. По правді Польща повиннаб радіти скріпленням Німеччини, її теперішньої союзниці. Та виходить, що справа мається інакше. Уряд серйозно думає про те, щоб узятися негайно до будови субмарин і нових воєнних кораблів, щоб можна ними себе оборонити евентуально від Німеччини, яка, розбудувавши фльоту, стане властивим господарем на Балтику. Польща є цеї думки, що в такім самім положенню як вона знайдуться теж і Совети. Частина преси гостро атакує уряд за його приязне відношення до Німеччини, підкреслюючи, що „пангерманізм" є найбільшою загрозою для існування Польщі.

„ПОМАГАЮТЬ" ЖНИВАМ.

ОДЕСА (Україна). — Моряки совєтської чорноморської фльоти, що висіли на беріг в Одесі, взялися негайно виконувати урядовий розпорядок і писати листи до своїх родин по селах, щоб там подбали, щоб жнива випали якнайкраще.

ДИВО З 24 НІМИМИ АДВОКАТАМИ.

ТЕРНОПІЛЬ (Галичина). — Перед карною розправою проти 24 Українців, обвинувачених польським прокуратором за приналежність до ОУН і за державну зраду, предсідник розправи, д-р Леонард Вендриховський, назначив з уряду для оборони обвинувачених 24 адвокатів, у цьому 5 українських, 2 польських і 17 жидівських, з тим, що всі ті адвокати мають бути приявні в суді ввесь час розправи, яка триватиме довгий час. Обвинувачені заявили, що вони не потребують ніякої оборони, бо мають свою. До їх оборони призначено трох українських адвокатів, на яких обвинувачені погодилися. Треба було аж відкликів до президії апеляційного суду у Львові і довгих заходів, щоб добитися знесення дивачного і незаконного зарядження судді д-ра Вендриховського. Назначеним адвокатам не було підготовані до розправи, а українські заступники студіювали цю справу вже від місяців. Отже назначені адвокати булиб тільки „німими" адвокатами. Значить, сидільб можливо тижнями на розправі й не забиралиб слова.

ВІДКРИЛИ МАНҐАНОВУ РУДУ НА ГУЦУЛЬЩИНІ.

ВОРОХТА (Галичина). — В Чорногорі знайдено поважні поклади манганової руди. Перевезено 5 вагонів до Ворохти для дальших дослідів. Наукова експедиція львівської техніки ствердила доцільність експедиції. Нема сумніву, що розбудова манганового промислу спричиниллаб великі зміни в економії Гуцульщини. До цеї новинки слід додати, що українські манганові руди головно зпід містечка Никополя (Дніпропетровщина, давніше Катеринославщина) грали у світовій продукції вже до війни дуже поважну ролю (до 15 проц.) і були дуже поважним експортовим артикулом. У 1932 р. У.С.С.Р. заняла у світі як продуцент манганової руди перше місце.

ВТІКАЮТЬ У МОСКОВЩИНІ НА СЕЛА, А НА УКРАЇНІ НАВПАКИ.

ЛЬВІВ. — В „Газеті Польскій" читаємо в споминах відвідувача СССР про такі протилежні господарські прояви. І так, коли на Україні селянин утікає, як тільки має змогу, до міста, а через те міські середовища перевантажені людським елементом і подача рук до праці є велика, то на півночі є навпаки. Джерелом згаданих диспропорцій між Україною і Московщиною є те, що поправа ситуації українського села куди повільніша ніж поправа села московського.

В ДЕЛЕҐАЦІЯХ ДО ВАРШАВИ.

ВАРШАВА. — Міністер внутрішніх справ Косцялковський приняв українську делеґацію, в якої склад входили: ред. Василь Мудрий, посол Остап Луцький і секретар Володимир Целевич. У звідомленню „Діла" кажеться, що делеґація обговорила актуальні проблеми з ділянки суспільно-господарських, культурних і самоуправних справ. А міністер освіти Єнджеєвич приняв делеґацію Наукового Товариства ім. Шевченка в справі, звязаній з діяльністю товариства.

„ВИСНОВКИ" ЗПРИВОДУ ДЕСЯТЬЛІТТЯ ЩОДЕННИКА „ЧЕРВОНА АРМІЯ".

КИЇВ. — Дня 24. травня минуло 10 років від зукраїнізування щоденника „Червона Армія". З цього приводу заступник командата військової округи на Україні під Советами, І. Дубовий, видав приказ, підкреслюючи, що десятьліття існування цього щоденника є, мовляв, найкращим доказом правильности національної політики, яку веде комуністична партія.

РЕСТАВРАЦІЯ СОФІЙСЬКОГО СОБОРУ.

КИЇВ. — Рада народних комісарів УССР призначила 135,000 рублів на вступні роботи у звязку з реставрацією Софійського Собору в Києві. До роботи покликано московських спеціялістів від мозаїки і фресків. Передбачається теж реставрація Андріївської церкви.

НЕ МОЖУТЬ ДОБИТИСЬ УКРАЇНСЬКОЇ СЛУЖБИ БОЖОЇ.

РІВНЕ (Волинь). — Українське рівенське громадянство не може добитись української Служби Божої. Доходило до того, що перед Великоднем збиралась українська рівенська гімназія виїздити до Луцька, бо теперішній настоятель собору, протиєрей Яковлев, не хотів відступити гімназії на відправу української Служби Божої навіть пивничної церкви-катакомби. Щойно під загрозою батьків учеників згодився відступити на ту ціль пивничні катакомби. Але кацапська чорна сотня вже і за це лютувала. На тім тлі розгорілася боротьба Українців з малоросійсько-кацапсько-безбожницькою мафією.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з англійською частю):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$ 2.00	One year	$ 2.00
На пів року	$ 1.25	Six months	$ 1.25
В Джерзи Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОСЛУХ ЗІ ЗРОЗУМІННЯ

Хто приглядається нашому громадському життю, той мусить завважити, що в нас стираються два способи щодо цього, як витворити і задержати авторитет. З одного боку вимагають сліпого послуху на підставі вищого приказу церковного, або світського, опертого на признанню монархістичної системи правління чи диктатури. А з другого боку намагаються дістати цей послух на підставі виховання, що так, а не інакше треба робити, та що треба шанувати тих, що наставлені до виконання того, в що більшість вірує, чи узнає за добре. Отсей другий спосіб називаємо демократичним.

Та по правді кажучи, в нас дуже часто заважує інший спосіб: демагогічний. І то навіть тепер. І через те бачимо, що по всіх наших здобутках наше життя зачинає бути тут в Америці наново хаотичним, розпорошеним, повним пустих фраз, шуму і гуку. А це треба вважати розгубленням української іміграції. Тому не диво, що серед такого шуму і гуку та розгублення нема місця на плянову творчу працю.

З того положення мусить бути знайдений вихід. Ми мусимо мати перед собою певний плян праці. І мусимо сповнювати ті завдання, які звязані з нашим життям в Америці й з життям наших братів у старому краю. Отже мусить бути певний плян праці й мусить бути хтось, що буде пильнувати, щоб та праця була виконана.

Недержавна нація не має відповідного адміністраційного апарату, не має своєї жандармерії, не має війська і не має навіть своєї школи, себто не має тих усіх засобів, при помочі яких державні народи держать порядок, піддержують ними певні цілі чи ідеї, змушуючи маси навіть певного роду примусом до послуху чи служби певним ідеям. А тут на іміґрації ми теж у нашім українськім житті не маємо тих засобів, про які згадано, щоб шляхом сліпого послуху можна було наклонити загал признати певний авторитет і виконати намічені ним завдання.

Отже як у старім краю так і тут в Америці треба нам шукати інших засобів для збудування і вдержання авторитету. А тим засобом є відповідне виховання, в якого основу треба поставити засаду, що з пустого не наллєш. Всяка праця, що має зближувати нас до здійснення нашого великого ідеалу, мусить мати глибший зміст. На місце шумних фраз мусить бути поставлена програма позитивної праці, яка мусить бути виконана. Розуміння ваги цеї праці має бути тим чинником, що рішає про послух супроти тих, що є спосібні таку працю виконати. Інакше зайдемо з нашим життям — під дурного хату. А на це ми не можемо собі позволити!

ІВАН ФРАНКО ПРО МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА

(З книжки „Молода Україна", писаної в 1910-тім році).

(2)

Тимчасом від молодіжи вийшов новий почин навязати зносини з Україною, майже вповні зірвані. Це пробував учинити „Світ". Дуже цікаво порівняти його фізіономію з „Громадським Другом". Зміст „Світа" був більше соціялістичний, ніж зміст „Громадського Друга", але тон був умірковний і спокійний — і часопис уникав конфіскати, що тоді грозила на кождім кроці. Але найголовнішою прикметою „Світа" було те, що в ньому перший раз на ґрунті проґресивних ідей зустрілися Галичани, російські Українці й українські еміґранти: Драгоманів, Вовк із одного, Кониський, Нечуй Левицький, Лиманський, Грінченко й інші з другого боку. Це була перша проба компромісу поступових і радикальних елєментів усеї України. Вона не вдалася — не з принципіяльних, а більше з особистих причин. Еміґранти, бачачи в „Світі" участь російських Українців нелюбої їм фракції, відсунулись і Драгоманів приватно назвав „Світ" галицькою помийницею. Була вина й з боку редакції — формалістичної, інертної і мало чуткої до дійсного життя та його прояв. „Світ" мав фізіономію якусь академічну, абстрактну, говорив про річи далекі: історію погляду на звірів, історію Ірляндії, історію літератури і т. д. Не обійшлося без супротивлення з боку реакційної части суспільности. Москвофіли обкидали його болотом у „Московскихъ Вѣдомостяхъ" і денунціювали його українських співробітників у приватних листах; фракція народовців, згрупованих при „Дѣлѣ", іронізувала над „землетрясцями"; публика знеохочувалася неправильним виходом чисел і мало пренумерувала ґазету; не витревавши двох літ, видання впало. Цей упадок був тяжчий, ніж упадок „Ґромадського Друга". Бо коли той упав під ударами урядових переслідувань, то „Світ" загас серед байдужности публики, задля розтічи тих, що повинні були бути його співробітниками.

Але жива сила ідей, розбуджених дотеперішньою еволюцією, була така, що не позволила заснути людям. Думки про нові порядки в життю, про обовязки людей супроти людей, про конечність науки й просвіти ширилися з елєментарною силою і попихали своїх прихильників до вишукування щораз нових доріг для їх осущення. Відносини самі собою пхали їх на дорогу компромісів — і ось починається низка компромісових проб у найріжніших напрямах—проб, що заповняють собою ввесь час від 1882 до 1890 року і кінчаться зовсім новим уґрупуванням наших партійних і літературних сил.

Як звісно, панування царя Александра II. закінилося нечуваним досі розвоєм серед одної части російської суспільности революційних ідей. Уряд, бачилося, готовий був до кноцесій для суспільности, щоб утихомирити її; в повітрі почувся леґіт так званих Льоріс-Меліківських „вѣяній". Україна вислала найенерґічніших, високоталановитих своїх синів у боротьбу з абсолютизмом. З одного боку Желябов, Кибальчич, Лизогуб, Ковалевський і багато, багато інших несли на собі тягар так званої терористичної боротьби; з другого боку репрезентанти українських земств у Чернигові, Катеринославі, Полтаві підносили голос, домагаючися розширення горожаянських прав, довершення реформ. Українські еміґранти, головно Драгоманів, усею силою поперли той суспільний рух до виборення конституції в Росії. В Женеві повстала і якийсь час була редаґована Драгомановом ґазета „Вольное Слово", без сумніву обік Герценового „Колокола" перших років найліпше, найсеріозніше з еміґраційних російських видань. Провідною думкою цього і по його впадку видаваного якийсь час також при співучасти Драгоманова журналу „Свободная Россія" було: попхнути земства в перший ряд борців за увільнення Росії від абсолютизму, вияснити розумнішим людям із урядового табору конечність концесій у конституційнім дусі для самого державного інтересу, і вкінці вияснити революціонерам-теротистам безхосенність їх заходів та помилки, яких вони допускались, іґноруючи маси невеликоруських народностей і зробивши боротьбу за конституцію не всенародньою, а якоюсь партійною, чи навіть кружковою справою.

Бомба, що 13. березня 1881 р. вбила Александра II., підтяла й надії на дарування конституції з доброї волі царя. Новий цар Александер III. по короткім ваганню розпочав добу важкої реакції. Ще до його коронації в декого з конституціоналістів були якісь надії; останній нумер „Вольного Слова" кінчився заявою, що редакція „ожидала полученія важныхъ для нея извѣстій изъ Россіи", та не одержавши з незвісних їй причин нічого, припиняє видання, надрукувавши ті матеріяли, які вважала потрібним опублікувати перед коронацією. Розуміється, по коронації видання вже не було поновлене.

Настала важка доба в Росії. Не тільки революційні, але й конституційні партії в Росії були розбиті й розтолочені. Суспільність немов одубіла; люди, ще перед кількома літами настроєні дуже революційно, тепер умили руки від уякої політики. Спеціяльно на Україні, в тамошніх інтеліґентних громадах бачимо упадок духа. Проклямовано так звану „неполітичну культурну працю"; українська етноґрафія, історія й археольоґія стали пожадним захистом для людей, що вперед сягали думками дуже глибоко в живу дійсність. Певна річ, з погляду загальноросійського лібералізму це була велика шкода, і Драгоманів мав рацію гостро критикувати цей упадок політичного духа. Але історик судитиме про нього інакше; він буде бачити в тій добі політичної реакції пору тихого сіяння й повільного росту нового українства, пору отверезіння Українців від шуму загальноросійських широких фраз і повороту, так сказати, під рідну стріху. Досить буде переглянути показний ряд томів „Кіевской Старины", виданих за час тих важких років, не менше показний ряд праць про Україну, її минувшину, мову, літературу, виданих ученими Потебнею, Антоновичем, Житецьким, Сумцовом, Петровом, Дашкевичем, Голубєвом і багатьома іншими, щоб переконатися, що в тих роках ішла дуже жива й плідна праця коло самих фундаментів нового українського руху, який мусів вирости з часом. Драгоманів, вихований в інших обставинах, палаючи бажанням політичного руху й боротьби, не все міг відповідно оцінити вагу тої праці; між ним і його давніми товаришами відносини робилися чимраз більше натягнені, і вкінці, коли Драгоманів напередкір Українцям приступив у Женеві до видання поезій Шевченка стереотипним способом, Українці відмовили йому підмоги на це видання і признали його діяльність непотрібною для України. Це був формальний розрив, найтяжчий удар для Драгоманова, удар, що підкопав його здоровля й, можна сказати, загнав його в могилу. А проте цей розрив був зовсім природній; це було банкротство „общерусизму на українськім ґрунті", і Драгоманів, що почував себе в першій лінії Росіянином, а тільки в другій Українцем, перший упав його жертвою.

(Кінець).

ЗВОРОТ ДО ДАВНЬОГО

В самих початках, коли комунізм зростав у темних закутинах передвоєнного російського підземелля та препарувався у закордонних радикальних ячейках, як також у часі його перших „триюмфів", комуністичні лідери й аґітатори в своїх підбурюючих маніфестаціях та зазивах оперували катеґоріями скількости, величі та масовости. Вартість не мала доступу до їхніх теоретичних арґументів. Для них осягненням успіху було вбити в маси мильне переконання, що маси пролєтаріяту цілого світу це одинока сила, яка має правити тим світом.

І тим одурманюючим до нестями блахманом масової величі на кожному полі суспільного життя вони огорнули населення бувшої царської Росії й на ньомуж почали переводити експерименти масового колєктивного життя.

Перестали для них і для вихованих ними мас існувати ці поняття зріжничкування між поодинокими індивідуами, між поодинокими характерами, між поодинокими народами. Неважним і безпотрібним, по їхньому, була особиста привата чоловіка. Байдужною й непотрібною річчю для них сталася вартість характеру чоловіка. Злочинною сталася думка про особисту незалежність.

Суспільну свідомість мас вони виробили на зразках скількости й масовости. Вони не дбали про те, яким шляхом піде розвиток родини як такої. Для них існував нарід як одна маса, як одна отара — всі разом, всі в одному кублі, при одній мисці і в одній хаті. Та мало того: їхнім ідеалом був світ, перемінений в одну велику зі собою змішану масу народів, без ріжниці на їхні характеристичні національні прикмети.

Для них ідеалом було знищення приватного підприємства, та заведення на його місці колєктивної індустріялізації, як також килєктивного хліборобства. Їхньою мрією було досягнення цього рівня індустріяльного розвитку та технічного поступу, яким тішився високо цивілізований світ Заходу. І цю мрію вони почали відповідно реалізувати.

Заникло приватне життя, на його місце появилось колєктивне стовковище. Заникла приватна індустрія й хліборобство; їх місце заняв молох колєктиву, а з ним розпочався духовий і моральний розклад.

І так, як легко вдавалося комуністичним доктринам у перших днях своїх триюмфів розпалити маси до червоности й повести їх на крівавий шлях протикапіталістичної реакції при помочі тих кличів масовости та скількости, так тепер ціж самі кличі, зреалізовані у свойому нелюдському, нечуваному виді, давлять і розкладають ці маси.

Життя, хоч хвилево випроваджене з його нормального природнього русла силою імпету червоної революції, зовсім природньо вертається в це своє давнє русло. Не видержали проти природи фантастичні теорії комуністичної утопії й ступили своє вістря вже напротязі відносно короткого часу, бо заледви кільканацятьох літ. Вартости, які жиють у чоловіці й роблять з нього розумне, культурне й цивілізоване єство, вартости духового й морального характеру, які комуністи знехтували, віджиають.

Хоч-не-хоч, а комуністичні керманичі, відповідальні за життя й будучність міліонових мас та їхніх поколінь, мусіли признати індивідуальну вартість одиниці, мусіли погодитися з культурними й душевними потребами її, мусіли переконатися, що колєктивне життя не є тим, чого щастя чоловіка вимагає. А що найголовніше: мусіли відкинути своє заложення про рівність усіх людей та приняти мірило, оперте на індивідуальних духових та фізичних здібностях.

Тому, на превелике чудо, тепер у совєтській Росії стрічаємося замісць з однолітим пролєтаріятом, з клясами, які майже в нічому щодо свойого становища в державі не ріжняться від кляс передвоєнної Росії. Червоні володарі припинили свої колєктивні експериментації, а звернули на шлях індивідуального освідомлення та розвитку населення.

На нещастя, заґальопувались вони в своїй „колєктивно-будуючій" праці так далеко, що тепер, коли почали вести „укультурнюючу" працю, доходить до таких дивовиж, що не тільки мусять свою молодь учити та вщіплювати в неї загальні засади культури, але мусять навіть її заялозену душу брати в свої руки та наганяти її до культурних вимог, бо вона сама, поневолена, нездібна на незалежне життя.

На економічно-індустріяльному полі признають уже конечність конкуренції, бо бачать, що така конкуренція причиняється до продукції кращих товарів.

Або ось таке: недавно ще читали ми звідомлення з голодуючих кругів Росії, що малим дітям давали нагороди за їхні „геройські" вчинки, якими були денунціяції власних родичів, що збирали колоски на колєктивному лані для власного вжитку. А тепер читаємо, що видають розпорядження про це, як молодші мають шанувати старших, та отверто говорять, що ці розпорядження мають на цілі скріплення родини, як підставового чинника кожної держави. Розгуканій молоді, якої дотеперішні взаємовідносини відзначалися нечуваною ординарністю та неморальністю, тепер наказують вчитися пошани до себе та товариської й моральної поведінки.

Коли опамятались екстремісти радикальної доктрини й побачили, що невластивим, бо неприроднім шляхом кермоване ними життя пливе, з цим ментом скрахувала комуністична утопія в самому свойому нутрі. Життя під їхнім пануванням почало навертатися на давню дорогу. Але на це треба було життя аж десяток міліонів нещасних жертв, що впали під крівавим ножем шалених суспільних експериментаторів; на це треба було довголітніх нелюдських страждань соток міліонів населення.

Жертва на Музей Визвольної Боротьби України — це жертва на наш тульт власної традиції.

В. Р.

КІТКА

Вчора здибав я театрального режисера Осипа Крилатку, мого знайомого, в каварні. Вдавав, що мене не бачить, заслонився великою ґазетою. Я сів кілька столиків далі та не звертав на нього уваги. Прикро мені було, що старий, випробуваний приятель сторонить від мене. Та годі! Осипови, видно в голові перевернулося відтоді, як узяв за жінкою дві камениці та величезну готівку. Та щастя не ходить у парі з багатством. Жінка його була вже стара та погана.

І я зачитався в ґазеті, коли нараз чую, хтось торкається мого рамени. Я глянув — переді мною Осип. Глянув я — кажу — на нього тай очам моїм не вірю.

— Бійся Бога, а тобі хто так подряпав лице?! — спитав я, як побачив подряпане та позаліплюване англійськими плястрами Осипове лице.

— Ах, дурниця, то кітка...

— Кітка тебе так страшно подряпала?

— Кажуж тобі виразно, що кітка!

— Я зараз із такою кіткою розвівсяб.

— Е, тобі дурниці в голові! Я сказав, що кітка, то кітка!

Хвилинку сидів задуманий, наче боровся з собою. Я бачив, що зводить зі собою внутрішню боротьбу. Вкінці надумався.

— А, всеодно! — озвався. — Тобі скажу правду, хоч то довга історія. Випємо щось...

Випив чарочку та закурив папіроску:

— Я поїхав був, як знаєш, до купелів. Рік по шлюбі чоловікови належиться відпочинок. Жінка відїхала до тітки. Чи маю тобі згадувати, як дуже я радів волею? Хіба зрозумієш мене, що вирвався із штучного окруження, з портфелем, повним грошей. Я забавлявся, та в міру. Знали мене в купелях усюди. На пляжі, в касині, на дансінґах, у забавових льокалях. Головнож у „Пале де Данс". Пропустив я там багато грошей і не жалував би, колиб не моя жінка. Уяви собі, в хвилині, коли я найменше надіявся її, дістаю телеґраму, що приїздить до мене, до купелів. Щож мені було діяти? Купив я велику китицю цвітів і пішов на двірець. Жінка була врадувана. Поїхали ми до ґотелю.

В моїй кімнаті приготовив я все на привіт жінки. Витягнув пантофлі, яких я ніразу не мав на ногах, поставив елєктричне горнятко на чай, розрізав картки кількох книжок. Жінка була вдоволена, що я так солідно живу. Запримітила, що я якось здоровіше виглядаю, хоч минулої ночі я не спав ні години. Я сказав жінці, щоб по вечері пішла спати, щоби відпочила. Та вона й слухати не хотіла. Відпочила в поїзді, а тепер рада би забавитися. Мала навіть адресу знаменитого нічного льокалю: „Палє де Данс". Я остовпів. Добре мене там знали... Я радив десяток інших льокалів — дарма! Братанич Олесь і вуйко Богдан радили їй цей льокаль, то шкода говорити. Я старався, як міг, вговорити жінку, вона — ні й ні! Лише „Палє де Данс", інший ні!

На вступі привитав мене товстелезний портієр, низько кланяючись:

— Кланяюся панови режисерови!

— Тебе знають тут? — спиталася здивована жінка.

— Деж там?... Тут такий звичай! Кождого краще зодягненого чоловіка титулують тут режисером...

Ввійшли ми на салю. Я чув, що смертельний піт виступає мені на чоло. Найрадніше хотів би тепер запастися під землю.

Сіли ми. Прийшов знайомий вейтер, підсміхнувся, вклонився.

— Чи може панови режисерови замовити кабінет?

Я відворкнув, що ні й усміхнувся придурковато до жінки.

— А тебе таки тут знають!

— Тобі так здається. Таж я вже казав тобі, що тут кожного титулують режисером. Зретошю я в собі вже щось такого маю, що люди на перший погляд пізнають, що я чоловік із театру.

Ми вечеряли мовчки; я чув, що ось-ось задавлюся. В сусідній дансінґовій салі настала перерва. Зі сміхом і щебетом вбігли кілька дівчат, а як побачили мене, сплеснули на радощах у долоні. Дві з них, добрі мої знайомі, підбігли до мене:

— Сервус, режисер! Де ти був учора? Мод шукала тебе, та ти був пяний, бо не пригадуєш собі!

— Платити! — озвалася моя жінка. Заплати, підемо до дому. Я змучена.

Не тямлю вже, що було далі. Я щось говорив, вияснював, платив, загикувався, всміхався придурковато та вкінці знайшовся в авті. Тут я опритомнів.

— Віржеж мені, серце, що я не винен! Тут такі звичаї...

Тоді почалося! Рік знаю мою жінку, та такою ще я не бачив її. Я почув усе, що може сказати в жалю жінка чоловікови на кілька літ молодшому. Вкінці затихла. Була хвилина, коли здавалося, що дасться навіть перепросити. Я почав наново:

— Вір мені, що то лише непорозуміння! В цьому льокалі я ніколи не був. На ці, зле виховані дівчата внесу завтра зажалення до дирекції...

Я чув, що моя красномовність трапляє на добрий ґрунт, жінка мякне, аж нараз... нараз... Чекай, хай випю чарочку.

— І щож далі? Говориж до чорта!

— Нараз, як мені вдалося взяти жінку за руку та притиснути до уст... Чекай, хай випю чарочку... Нараз ця худобина... шофер звертається до мене та каже вголос:

— Пане режисере, оставте цю стару бабу до хороби! Пошукаємо гіднішої!

— І тоді кітка кинулася на тебе з пазурами до лиця? — спитав я спочутливо.

Осип налив собі знову чарочку та похнюпив сумно голову.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ПРИДАЛАСЬ ДЕМОКРАТІЯ.

До норвезької столиці Осльо приїхав Лев Троцький.

Колишній погромник демократії шукає захисту в демократичній країні.

Якби так йому і йому подібним удалося знищити в Норвегії демократію, то ледви чи міг би він там знайти захист.

ЮВИЛЕЙ ПАМЯТНИКА СВОБОДИ.

У середу, 19-го червня, минуло 50 літ від того часу, як до нюйорського порту прибув французький воєнний корабель, що привіз у дарунку від французького уряду Америці „статую свободи".

Цю статую з часом уставлено на окремім острові в нюйорськім заливі. Попри неї переїжджають усі кораблі, що виїжджають у нюйорський порт або з нього виїжджають. Стала вона через те відома в цілім світі як символ свободи.

Та ювилей памятника свободи і ріжні „сорочкові" та фашистівські організації можуть пригадати Американцям, що самого символу замало.

В Америці може з часом дійти до такого, що з окриченої американської свободи лишиться одна тільки статуя.

ЩО ВАРТА АСИМІЛЯЦІЯ.

У Лейк Плесид, Ню Йорк, відбувається кількаденна жидівська конференція, що має на ціли обговорити перріжні справи американських Жидів.

Між іншим на конференції прочитано звіт зі стану жидівства, виготовлений спільно кількома жидівськими організаціями. У тім звіті говориться, що програма культурної асиміляції Жидів з населенням країв не розвязує питання ненависти не-Жидів до Жидів.

До такого висновку приходять жидівські організації на основі свого досвіду в Німеччині, де, мовляв, Жиди були зовсім культурально зіллялися з Німцями, а всетаки не врятувалися перед ненавистю Німців.

КОЛИ ЖИДИ СПОДІВАЮТЬСЯ РІВНОПРАВНОСТИ.

У тімсамім звіті говориться, що, як довго не повстане такий суспільний порядок, що заведе економічне забезпечення та суспільну справедливість, так довго не буде можливо Жидам розвинути громадську діяльність, яка далаб Жидам розвинути належно жидівську культуру".

Чи це звичайні собі гарні фрази, чи справді заява глибокого переконання? Чи не значить цей звіт, що Жиди у власнім інтересі не можуть вязати себе з імперіялістичними прямуваннями шовіністичних держав?

НОВІ ЧАСИ—НОВІ ВИМОГИ.

В Атлентик Сиґі, Н. Дж., відбувся зізд Союза Медичних Редакторів і Авторів. Це значить, що в Америці є спеціяльна організація людей, що пишуть книжки й статті про медичні справи.

На тому зізді виступали ріжні лікарі-письменники з промовами про справи, важні для лікарсько-письменницької професії. Між тими промовцями аж три бесідники говорили про вагу науки про умові недуги. Всі бесідники — кождий з них широко в медицині відомий учений — доказували, що нині „родинний лікар" не може сповняти як слід свого завдання без знання умових недуг.

Мовляв, те, що на перший погляд ока звичайно виглядає на тілесну недугу, при докладнішім розсліді покажеться нічим іншим, як умовою недугою, викликаною часто нестерпною родинною ситуацією. Деколи ця ситуація виникає з невідповідаючих собі натур мужа й жінки, а деколи замішання в родині викликує якийсь третій кревняк.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. Запорозька Січ, від. 388 повідомляє своїх членів, що реченець виміни грамот кінчиться цього місяця. Принесіть свої старі грамоти до виміни до 25 червня найдалі, бо по 25-тім буде запізно. Щобисьте пізніше не нарікали на місцевий і головний уряд. Виміняйте поки час! Повідомляємо вас, що річні збори відбудуться 7 липня о годині 2-гій пополудні в У. Н. Домі 4 Ворт вул. Кождий член має бути приявний на річних зборах. Кождий член, що довгує, нехай принесе свій розмет найдалі до 25-го червня, а котрий не принесе, буде суспендований, щоби потому ненарікав. — Іван Михальцевич, предс; Петро Огар, секр; Володимир Дольський касієр.

Обід.

— Тату, таку! А йдіть обідати!

— А що варила мама?

— Та нічого.

— Ну, то їж сам на здоровля.

Жертвували: д-р Тулігловиц $2; по $1: П. Тулігловиц, К. Бардаль, І. Настюк, С. Присяжний, І. Бакун, Г. Залепський, І. Дацковський, Мідзінський, М. Виристюк, Кордаш, В. Сидорович, С. Зілінський, М. Колбі, М. Байовський, М. Вовчук, В. Дубас, І. Голубович, І. Багній, В. Ярема, І. Лисак, А. Сурма, С. Ціш, М. Литвин; по 50 ц.: М. Дубак, К. Марищук. — Разом $26.

Присутній.

Гуска.

Якась молода жінка, що палилася до літератури, і навіть написала раз вірш до „Жінки", сперечається про вартість цього віршу з добродієм, який не має ніяких мистецьких аспірацій.

— Як ви можете говорити, коли ви досі не написали ні одної стрічки, а я привикла до пера...

— Гуска теж привикла! — відповів скромно бесідник.

Її правда.

На відпусті стоїть під муром жебрачка і просить:

— Дайте щонебудь бідній мамі з немовлятком.

Один із прочан підходить ближче, відхилює хустку й бачить, що жебрачка має ляльку.

— Це обман — обурюється.

— Овва, дивіться на нього! А ви хотілиб, щоби на таку песю погоду я брала правдиву дитину?

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Свято героїв України.

Заходом „Центрального Комітету Українських Національних Організацій", як також новозорганізованого відділу „Організації Державного Відродження України (ОДВУ)", ч. 65, обходила наша громада свято героїв України, що впали в боротьбі. Свято відбулося в неділю, дня 26. травня ц. р. Рано підчас Служби Божої в укр. катол. церкві св. Володимира, о. Олекса Пристай відправив жалібну панахиду за полеглих героїв, а підчас панахиди члени „ОДВУ" з Елизабет і прибувші члени замісцевих відділів „ОДВУ" і Чорноморських Січей сповняли почесну службу коло могили в церкві.

В год. 3-тій зполудня в Українськім Народнім Домі при Фултона вул. аідбувся концерт як дальше продовження свята.

Концерт розпочали піснею „Живи, Україно", відспівану хором „Бояна" під управою п. М. Ядловського. Предсідник Центрального Комітету, Микита Гальонович, коротенькою, але ядерною промовою зясував значіння свята, наводячи, скільки то тисяч впало українського цвіту в боротьбі за самостійну, соборну Українську Державу та за український нарід.

Вступну промову сказав о. Олекса Пристай: Шановна громадо, зверну вашу увагу на те, що ми нині обходимо память тих, що впали в боротьбі за краще майбутнє нашої нації, за волю України. Не їх вина, що ми опинились у ярмі, лиш перевага ворогів Дух народній жиє, його не вбили і неуярмили. Він готується до всенародньої української революції.

Хор „Бояна" під управою п. М. Ядловського відспівав два твори композитора Гайворонського. Вони припали публиці до серця, бо оплескували їх завзято.

Організаторка Червоного Хреста „ОДВУ" з Ню Йорку, пані Гладун, виголосила надзвичайно чутку патріотичну промову, змальовуючи все те горе, яке переживає наш нарід у теперішню хвилину під займанщиною. Вказувала вона також на хоробрість і витревалість нашої нації, чого прикладом є Василь Біласє і Дмитро Данилишин. Вони вмираючи на львівській шибениці, кликали: „Хай жиє Україна".

Реферат англійською мовою виголосила молоденька національстка, членкиця „ОДВУ" з Ню Йорку, — панна Марія Попіль „Склонімо голови перед тими героями, що не жаліли свого життя, а добровільно віддали його тільки на те, щоб і наш український нарід зажив вільним життям у себе в державі. Ми, діти українського походження, роджені тут, живемо в вільній американській державі, то і нашим обовязком є стати не тільки в обороні наших братів і сестер на Україні, але поставитись у ряди українського революційного руху і встоятись на раз занятих позиціях так довго, поки не виборемо волі Україні й українській нації" — сказала вона між іншими.

Дует „Округ могили" панни Варвари Безкоровайної і панни Марусі Задорецької випав напричуд гарно.

Святочную промову виголосив голова ОДВУ, гр. Теодор Свистун. Промова була повна змісту, сили вислову і запалу. Але годі її тут переповідати. „Жалію, — кінчив він — що не могли бути свідками тої слави, яку створила українська армія від Карпат аж по Каспійське море. — Ті, що повернулися з поля бою, для них війна непрограна. — Ми маємо відродити революційно-визвольного духа в молодому поколінню і славу нашого роду, — щоб шляхом української національної революції добути волю Україні".

Хор відспівав ще дві композиції Кошиця, а деклямацію „Біласє і Данилишин" з великим чуттям і умінням віддеклямувала членкиця відділу 65 ОДВУ і хору, панна Маруся Кардаш.

Найбільше торжественним і захоплюючим актом була **Святочна Присяга,** яку перевів членам новозорганізованого відділу ОДВУ гр. Теодор Свистун.

Це була сцена, яку рідкс приходиться в життю неодному бачити. Батьки, матері, сини, доньки уставились в ряди, щоби скласти прирчення Україні і українській нації.

Присутній на святі головний фінансовий секретар-касієр У. Н. Союза, гр. Роман Слободян, виголосив додаткове слово про героїв, закликуючи наше громадянство до організаційної і творчої праці на рідній ниві.

Потім ще гр. Т. Свистун візвав присутніх, щоб зложили жертви на покриття коштів свята та на 40,000-ний Боєвий Фонд ОДВУ.

Жертвували отсі: Р. Слободян $5; по $2: К. Пілат, І. Клок; по $1: Марія Герета, Анна Качирай, Анна Сташко, І. Кіценюк, Т. Чечіль, Т. Дідух, І. Пошивак, М. Гульник, В. Кардаш, М. Ґальонович, П. Сташко, М. Ґенеґа, М. Музичка, Ю. Гвіздь, В. Вітушинський, М. Голубець, М. Гринішак, П. Яцюк, А. Полянський, М. Сухорський, К. Качуряк, М. Романович, Г. Кинащук, П. Максимів, Петришин. Разом $34. — Дрібними датками $11.30, пані Марія Герета й Агафія Кинашук, розпродуючи цвіти, зібрали $12.55. — Увесь прихід разом $57.85. — Розхід $41.61. — Осталося $16.24, які вислано до Центральної Управи ОДВУ на Боєвий Фонд ОУН в краю.

Гимном „Ще не вмерла Україна" закінчено великий день, який певно останеться в памяти всіх присутніх.

Іван Клок.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ІРВІНҐТОН, Н. ДЖ.

З забави на добрі цілі.

В суботу, дня 11. травня 1935, відбулася несподівана передвесільна забава „Шавер Парті" в домі громадян Зілінських, в Ірвінґтон, Н. Дж. Це була заручини найстаршої їх доні Анни з п. Михайлом Цішем з Керні, Н. Дж. З цієї нагоди громадяни Литвина з приятелями занялись приготуванням перекуски та напитків. Забаву відкрив д. М. Литвин, покликуючи на тостмастра д. Івана Лисака, головного радного У. Н. Союза. Тостместер зложив желання нареченим та удїлював слова таким гостям: д-рови Тулігловичеви, В. Сидоровичеви, І. Настюкові, а потім пані Зілінській, мамі нареченої, і пані Ціш, мамі нареченого і іншим. Присутні, висказуючи свої желання і поділяючи радість наречених і родичів, зложили подарунки для наречених та не забули згадати і за потреби рідного краю не тільки теплим словом, але й ділом — жертвами.

На поклик тостмейстра І. Лисака переведено збірку, яка принесла суму $26. Збіркою занялись панна Олена Колбі і Володимир Сидорович.

Зібрані гроші розділено так: вислано до Обєднання $21 на Рідну Школу, а $5 передано на памятник Шевченка до українського Музею у Львові.

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

—o—

PENNSYLVANIA STATE COLLEGE

(This is the fourth in the series of articles being presented by the Ukrainian University Society for the benefit of those contemplating entering a higher institution of learning. For any further information, write to the Society, c/o Miss Mary Murashko, 1422 Stebbins Ave., Bronx, N. Y.)

The Freshman class is restricted in number and admission is usually based on the applicant's rank in his high school class. The procedure followed is to admit, beginning July 1, those applicants who were graduated by their high school in the upper two-fifths of the class until the quotas in the various curricula are filled. Applicants graduated in the lower three-fifths of their class may be admitted by taking a college aptitude test during the early part of August. Non-resident enrollment is limited to ten percent of the total and therefore only those who rank high in their respective secondary school graduating class stand any reasonable chance of securing admission.

Yearly Expense	Resident of Penna	Non-Resident of Penna
Tuition Fee	None	$150.00
Incidental Expense	$133.50	$133.50
Estimate of Total Cost	$500.00	$650.00

There is a limited opportunity in State College (a small town) of earning either the whole or a part of one's college expenses. However, there are approximately sixty fraternity houses in the town, each of which employ from one to five boys at such jobs as waiting on tables and washing dishes. The only recompense they receive is their board, but this item amounts to approximately one dollar a day and is a considerable sum in a year's expenses. Many students work in faculty homes, boarding houses and some serve as agents for various concerns that deal directly with the students.

It is suggested that the student have at least his first year expenses and in that time will learn for himself about the various available positions. Men students desiring information about work should apply to Penn State Christian Association, 304 Main Building. A letter addressed to Samuel K. Hostetter, Manager of Dormitories and Dining Commons of the Pennsylvania State College, may be well worth the effort of writing. Women students desiring employment should write to the Dean of Women.

Scholarships Available to Freshmen

Residents of Pennsylvania:

State Senatorial Scholarship. Three free scholarships (of $100 per year for a four year course of study) are awarded annually by each State Senator. For information inquire of the State Senator of your district.

State of Pennsylvania Scholarships. One scholarship of $100 is given by competitive examinations each year to one student in each county of the State. Write to State Superintendent of Public Instruction, Harrisburg, Pa., for further details.

Non-residents of Pennsylvania:

The Registrar of the College reports that to the best of his knowledge there are no scholarships available to non-residents of the State of Pennsylvania.

(Next week — UNIVERSITY OF MICHIGAN)

—o—

UKRAINIAN UNIVERSITY STUDENT WINS ORATORICAL AND ESSAY HONORS

The English department of the University of Dubuque has received word from the judges of the "Atlantic Monthly" prize essay contest, that "Escape," written by Theodore Luciw, a student at the University, has ranked among the 21 best essays submitted. Mr. Luciw came to Dubuque from Ukraine four years ago, at that time with no knowledge of the English language. Since then, he has improved enough so that his work ranks high. The essay, "Escape," was also given honorable mention in the contest sponsored here recently by the "Dubuque Dial."

(Telegraph-Herald, Dubuque, Iowa, May 29th, 1935)

The annual Alumni oratorical buque was held in the College Chapel Monday evening. First prize was awarded to Miss Barbara Royce of Dubuque, whose oration was entitled "I Am Youth." The second prize went to Theodore Luciw, a Ukrainian student, who presented "A Plea for Ukraine." The other speakers were Reuben Austin of Los Angeles, Calif.; Helen Bomgardner of Unionville, Mo.; and Willard Heimbeck of Rock Island, Ill. The judges, all of them graduates of the university, were the Rev. H. C. Schneider of Boone; John Siekmann of Earlville, and Mrs Leonard Odiorne of Hebron, Ill.

(Telegraph-Herald, Dubuque, Iowa, May 29th, 1935)

THE SPORT WHIRL

WOONSOCKET CLUB PLANS FIELD DAY

The St. Michael's Boys Club of Woonsocket, Rhode Island, desire to promote a better understanding among the Ukrainian younger set in New England.

In order to accomplish this, they plan to hold a great field day for young American-Ukrainians some time this coming summer at a place to be decided upon by the clubs participating in the event.

It is understood that if this undertaking is to be a success, we must have the cooperation of all you Ukrainians in New England.

For further information in regard to this matter kindly communicate with any member of this Committee: Michael Kociuba, Eugene Lipsky, Walter Kindeforski or your correspondent Charles Doodan. Please forward all letters to 394 Blackstone Street, Woonsocket, Rhode Island.

—o—

BERWICK

Wants Games

The Ukrainian All Stars of Berwick, Pa. challenge any Second or Third Class club. The Ukrainian team plays on a game for game basis. Any teams within a radius of 60 miles from Berwick and of this calibre desiring games should get in touch with Mgr. Nick J. Stalega, 809 Poplar Street, Berwick, Pa.

NICK STALEGA.

YOUNG UKRAINE OF BROOKLYN SEEKS PLAYERS

For the first time since the organization of the baseball team, about five years ago, the Young Ukraine of Brooklyn baseball team has to share honors with its adversaries. Having played a half dozen games, winning three, coach William Komita is in a quandary. This is very unusual for him to observe his players so kind and gentle as to allow every other game to their apponents.

The policy of the team previously was to allow their opponents one game in ten that were played, and we hope to see that this practice be resumed in the near future. Now the coach has his men on their toes, giving them two weeks of intense practice putting all players in shape, so that the next game will see the team at their best.

Coach Komita is continuing his policy of acquiring new ballplayers. At the present he is in sore need of pitcher and a first baseman. This does not mean that we will take only take these two, but will also take any other Ukrainian who makes the grade.

The Young Ukraine of Brooklyn Baseball Team is a light semi-pro team, composed of Ukrainian lads of the City of New York. Those living within or near this vicinity are cordially invited to try for the team. There is a possibility of placing younger aspirants on the second team. For further information write to manager

HENRY KANUIKA,
146 Wythe Avenue
Brooklyn, N. Y.

BISON CITY UKRAINIANS

A Buffalo Ukrainian baseball team today is heading the top place standing of Madison League in the Buffalo Municipal Baseball Association. Since entering the league May 12, to date, June 10, the Ukrainians have a record of five well played baseball games won against no defeats. This team is the St. John Ukrainians, and is composed of only 12 young American-Ukrainian boys. On June 2, Immaculate Conception dropped their first decision in four starts to St. John Ukrainians by 4-2, the latter ascending to the top rung in Madison circuit. It looks as though the Ukrainians have the league championship clinched although a good score of games remains to be played.

Here in Buffalo we should have at least three baseball teams of a caliber similar to that of the St. John Ukrainians. But most of us are inclined to sit back and let others do the work. We should be proud of our team because this is the first time the Buffalo Ukrainians ever succeeded in puting it over in sports this way.

Scores of five games played: May 12, 1935—St. John's Ukrainians 4, Mickeys A. C. 1; May 20—St. John's Ukrainians 9, Tobers Dairy 5; May 27—St. John's Ukrainians 12, Resurrections 0; June 2—St. John's Ukrainians 4, Immaculate Conception 2; June 9—St. John's Ukrainians 4, Harolds Radio 0.

MICKEY KINAL,
76 Montgomery St.,
Buffalo, N. Y.

PHILLY BEATS MILLVILLE

The Philadelphia Ukrainians encountered their first Ukrainian opposition of the year at Philadelphia on Memorial Day and came through with flying colors in two contests. The Millville (N. J.) lads, sporting an enviable string of victories, came to Philadelphia with intentions of making a Roman Holiday at the home boys' expense, but the Philly villains spoiled a well-nigh perfect day by abruptly snapping the visitors' winning streak.

The first contest was a low-scoring affair for five innings, but the Philly sluggers found the range of the outskirts of the field in the sixth inning and line drives pelted the pavements with monotonous rapidity. When the smoke of battle had cleared, the score stood 15-4 in Philly's favor and Walter Tucko, ace of the Philly hurling corps, had packed away his fourth consecutive victory. Two triples by Juzwiak and home-runs by Hnyda, Sawka and Chicowsky featured the Philly attack, while four-masters by Tansky and Lasenko of Millville should have warned the home boys what to expect in the second game.

The finale found Ferguson (one of two non-Ukrainians on Philly roster) and M. Tansky pitching tight and wary ball. The score changed hands a number of times and Millville had a surprising 7 to 5 edge going into the eighth inning, thanks to home-run drives by Romanik, M. Tansky and Harin. Stutz gave heart to home town supporters by lifting a fast ball into Fairmount Ave., bringing the home team's total to six runs. Another hit and a damaging error knotted the count at 7-7 and paved the way for Tony Hnyda to score Meigio with the winning run after two were out.

It was not superior playing ability which defeated Millville; it was experience. The winners, with four years of experience behind them, proved cool in a pinch, while Millville fell apart in the same circumstances. But the Millville team will have an opportunity to redeem itself when the Philly boys return the courtesy by traveling to Millville in July.

Any Ukrainian team which desires to book the Philadelphia team should contact the Ukrainian A. C. at 23rd and Brown Sts., Phila., Pa.

M. W. R.

UKRAINIAN AFFAIRS IN AMERICA

CHESTER CHOIR IN PAGEANT

On June 4th the Lysenko Choir, under the direction of Prof. Stangrey, took part in the sixty-seventh annual commencement of the Crozer Theological Seminary, located near Chester.

This institution is well known, having students from all over the world; and was founded upon the same principles as Roger Williams preached 300 years ago upon coming to what is now the state of Connecticut. So, as one of the features of the exercises, a pageant was given called "Roger Williams Passes By," in which the Ukrainian nationality was represented by our choir.

Other nationalities participating were the Jewish, Russian, Mexican, Japanese, Burmese, and the Negroes. Our group, one is proud to relate, not only had the greatest number of persons but, also, with our striking Ukrainian costumes, attracted the most attention and comment from the select audience.

Among the persons present was Dr. John Finley, associate editor of The New York Times, who was the speaker of the day; a representative from London, England, Dr. J. H. Rushbrook and several men of prominence from Canada.

In conclusion I wish to state that Dr. Harkness, professor of History at Crozer's, has invited our group to give a concert of Ukrainian folk songs in the near future, an event to which every member of the Lysenko Choir is looking anxiously forward to.

P. N. B.

THE PEN PAL COLUMN

The letters have been coming in steadily and we now have a columnful of names and addresses of persons who want Pen Pals. With the warm weather here, however, I have my doubts whether this Column will be published regularly during the next few months. Whether it does or not remains entirely up to you, the Reader. Many of you will be going vacationing and therefore won't have much time to devote to correspondence, but here's hoping that the few of you who are staying home will keep the Column going.

Speaking of vacationing, incidentally, reminds me of the fact that many Pen Pals will be visiting their correspondents. This, of course, is encouraging and here's hoping that you all have a lot of fun meeting each other personally.

By the way, one of our Pen Pals, Andrew Dobrywoda, wishes to inform his friends and correspondents of his new address, which is c/o Mudry, 710 Leonard St., Brooklyn, N. Y. Andrew's new address is only temporary and will last for the Summer. He would like to meet personally all the Ukrainian boys and girls living in Brooklyn and New York City, so all of you who wish to meet Andrew personally had better get in touch with him. Andrew, who hails from Woonsocket, Rhode Island, is working in Coney Island at this writing. He is 5 feet 6 inches tall, weighs 147 pounds, has dark brown hair, brown eyes and is 21 years old.

And now for the list of names and addresses. Take your pick, Readers!—

Miss MARY GROSULAK, 44 Cole Ave., Spring Valley, N. Y., is 5 ft. 3 in. tall. Mary is interested in all sports, reading and art. She would like to correspond with both the boys and the girls and promises to answer all letters. Age 13.

Miss PAULINE BABIAK, 72 Maple Ave., Spring Valley, N. Y., is 5 ft. 1 in. tall, has blonde hair and blue eyes. Pauline would like to correspond with both the boys and the girls and promises to be a faithful Pen Pal. She is interested in all sports. Age 14.

Miss CATHERINE BREZINSKY, R. D. 1, Prattsburg, N. Y., is 5 ft. 3 in. tall, weighs 122 lbs. and has brown hair. Catherine is a sophomore at high school and she is interested in all sports. She would like to hear from Ukrainian boys and girls and promises to answer all letters. Age 16.

WALTER USZAK, 501 West 167th St., New York City, is 6 ft. tall, weighs 167 lbs., has brown eyes and brown hair. Walter is interested in swimming, dancing and traveling. He would like to hear from boys and girls from all over the United States and Canada. Walter expects to receive many letters so don't disappoint him. Age 17½.

Miss ANNA MATROFIL, 92 Palmer Ave., Stamford, Conn., has brown hair and blue-green eyes. Anna likes motion pictures, books, swimming and many other things. She would like to hear from Pen Pals from all over the country and invites foreigners to write, too. Anna will answer all letters. Age 18.

Miss CATHERINE LEWISH, 1011 North Main St., Elmira, N. Y., is 5 ft. 4 in. tall, has brunette hair and grey eyes. Catherine attends the Elmira Catholic High School and has hopes of continuing her education further. Although there are quite a few Ukrainian families in Elmira, Catherine does not live near enough to them to get ecquainted. That is why she would like to hear from some Ukrainian Pen Pals. Catherine likes reading, skating baseball and dancing. She promises to answer all letters and invites both sexes to write. Age 18.

Miss ANNE SHURA, P. O. Box 865, Taunton, Mass., is 5 ft. 8 in. tall, weighs 129½ lbs., has blonde hair and hazel eyes. Anne attended Taunton High School for one year and then started working. The club of which Anne is a member is forming an orchestra, thus giving her an opportunity to play the mandolin. She would like to hear from Ukrainian Pen Pals from everywhere and will answer all letters. Age 18½.

JACOB ANDUSKY, 301 Bow St., Wheeling, W. Va., is 5 ft. 7 in. tall and weighs 160 lbs. Jacob plays baseball, football and basketball and he also does a bit of boxing and swimming. Jacob says he's "considered the world's biggest liar and punkest all-around athlete and mandolin player" (all in fun, of coure). Jacob wants the president of the Ukrainian Youths of McKees Rocks, Pa., to write to him as he is interested in the routine of the club and would like to ask some questions concerning membership. Jacob will also answer any other letters that may be sent to him from interested Pen Pals. Age 20.

Miss MARY-JAYNE PROKOP, 1428 Salt Spring Road, Youngstown, Ohio, is 5 ft. 3 in. tall, has dark hair, dark brown eyes and a medium complexion. Mary-Jayne's favorite pastime is dancing and she has won several dancing prizes. Being a young Ukrainian, Mary-Jayne is naturally interested in Ukrainian activities. Mary-Jayne, whose nickname is "Smiles", promises to answer all letters promptly. Age 20.

Miss ROSELYN TERLESKY, № 1, Box 105, R. F. D., Niles, Ohio, is 5 ft. 4 in. tall, weighs 115 lbs., has brown hair and brown eyes. Roselyn's favorite pastime are swimming, reading and motor-cycling. She attends the Vienna High School and is a freshman. Roselyn is a member of several clubs. She loves sports and lives near a lake. Roselyn promises to answer all letters and adds that she wants to hear from everybody.

WILLIAM PANCZYSZYN, 48 East 105th St., New York City, is 5 ft. 11 in. tall, has blonde hair, blue eyes and is solidly built. William is a heavyweight amateur wrestler and football player. He has had some experience in boxing and weigh-lifting. William would like to hear from any boy or girl on any sport and he is willing to explain the sports mentioned to those interested. William is forming a club called "Wrestlers' Athletic Club", the purpose of which is to teach the art of self-defense and to develop healthier bodies. He welcomes any Ukrainian boys who are from 16 to 18 years old to write to him for further information.

NOTE: The conductor of The Pen Pal Column does not act as an intermediary between Pen Pals. Persons desiring to communicate with Pen Pals listed in this Column must write to the addresses given. Those desiring to have their names and addresses in the next Column must send all cards and letters to the conductor. Every communication is promptly answered. The conductor's name and address is:

THEODORE LUTWINIAK,
81-83 Grand Street,
Jersey City, N. J.

Свиня.

— Тату, чому молоді поросята замикають очі, як ссуть свою маму?

— Тому, що встидаються, що їх мама свиня.

Ідеальна жінка.

— Маю дуже добру жінку. Уяви собі, що вечора стягає мені сама черевики.

— А як прийдеш зі шинку, то тоді теж?

— Ні, навпаки, тоді, коли вибираюся до шинку.

ТАРЗАН І ПРОЛЕВ.

(50)

„Ходи за мною!" — повторив Тарзан. Обровський скочив позад нього і скоро йшов за отим мовчаливим та загадочним осібняком, щоб йому дотримати кроку. Перед ними чути було рев льва. Обровський почав тремтіти. Та його нервовість іще збільшилася, коли з горла Тарзана він почув голос, що не був ні ревом, ні криком,

Рев льва чути було щораз ближче. Нагло оба подорожні опинилися на отвертій поляні над рікою, осяяній лагідним світлом сходячого місяця. Очі Обровського не довго затримувались на природній сценерії, бо перед ними виринула жовта постать льва, що маєстатично потрясав своєю чорною гривою.

Тарзан ішов постійно вперед і положив свою руку на великого льва. „Можеш прийти ближче тепер", промовив він, „так, щоб отсей наш приятель, Джед-бол-джа, міг знати твій подих і міг з тобою запризнитися. Опісля він ніколи вже не нарушить тебе, хіба що я йому скажу так зробити"! Задеревілий із страху, Обровський зблизився.

„Коли ти страхаєшся, то не показуй цього", остерігав Тарзан. Американець погласкав льва по голові і почув на собі його гарячий віддих. Він чудувався, як міг Тарзан так привчити льва. Та Обровський мав побачити ще більші дива в загадочнім осередку Африки.